

Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Årsrapport 2022

Frisbue ved Torsvatnet, 05.09.22

Boergeit på skjøtselsoppdrag i Finndalen lvo 13.06.22

Forord

Reinheimen nasjonalpark med landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen og Brettingsmoen naturreservat, vart oppretta i 2006. I 2020 fekk Nasjonalparkstyret overført forvaltningsmyndigheit for 4 ytterlegare naturreservat; Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie.

Nasjonalparkstyret for perioden 2019-2023 vart oppnemnd av miljødirektoratet i brev av 03.03.20. Det er tilsett to nasjonalparkforvaltarar som utgjer sekretariatet for nasjonalparkstyret, og som står for den daglege drifta av verneområdet. Forvaltarane er tilsett av Statsforvaltaren i Innlandet, men er lokalisert på kvar sin side av verneområdet, med kontorplass på Norsk fjellsenter i Lom og på Norsk tindesenter i Åndalsnes.

Årsmeldinga gir ei framstilling av nasjonalparkstyret sitt arbeid i 2022, saksmengda, aktuelle tiltak og prosjekt, om bruken av områda, og dei naturfaglege tilhøva og forvaltningsmessige utfordringar i Reinheimen og tilhøyrande landskapsvernområde.

Foto: Nasjonalparkforvaltarane på Torsflyene 06.09.22

Lom, 20.01.2022

Kristine Sørli og Mari Melbø Rødstøl
Nasjonalparkforvaltarar Reinheimen

Foto: Dersom det ikkje står fotograf, er bileta i rapporten teke av forvaltar.

Innhald

Forord	2
1. Verneområda – status	4
2. Aktørar i verneområda.....	4
Nasjonalparkstyret	4
Nasjonalparkforvaltarar	5
Naturopsynet	6
Andre sentrale myndigheiter	6
Bruken av verneområda.....	7
Sentrale dokument	8
3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2022	9
Møter og saker.....	9
Synfaringar	10
Økonomi	11
4. Aktivitet.....	15
Informasjonsarbeid	15
Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen	16
Tilrettelegging	17
Brukarundersøking i Reinheimen 2022	18
Kartlegging av flaumfare i elvane Finna og Rågå i Finndalen lvo.....	20
5. Vidare arbeid og prosjekt.....	21
Revisjon av forvaltningsplanen:	21
Villreinløypa – «Villreinarven».....	21

1. Verneområda – status

Reinheimen nasjonalpark og landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen, og Brettingsmoen naturreservat vart oppretta i statsråd 24.11.2006. Verneforskriftene set dei juridiske rammene for forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen for Reinheimen vart godkjend i 2010, og utarbeidd i to fasar med brei prosess i alle dei 6 kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal (Fjord). Forvaltningsplan trekkjer opp retningslinjene for forvaltning av verneområda, og presiserer og utdjuar verneforskriftene. Forvaltningsplan tek og omsyn til krav om likebehandling i saker av lik karakter. Formålet med vernet er retningsgjevande for forvaltninga av områda. Miljødirektoratet har frå 01.03.2020 delegert forvaltningsmyndigheit til Nasjonalparkstyret for 4 naturreservat:

Forskrift 27. juni 2003 nr. 827 om vern av Muldalslia naturreservat i Fjord kommune

Forskrift 27. juni 2003 nr. 834 om vern av Slettsvaet naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 17. desember 1999 nr.1443 om vern av Vermedalen naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 25. januar 2013 nr. 104 om vern av Einstullie naturreservat i Skjåk kommune

Oppsynsarbeid, skjøtsel, rettleiing og informasjon skal fremje formålet med vernet.

2. Aktørar i verneområda

Nasjonalparkstyret

Forvaltningsmyndigheita for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde vart overført frå kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal, til nasjonalparkstyret for Reinheimen, hausten 2012. Nasjonalparkstyret vart oppretta i 2013, der Miljøverndepartementet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret består av ein representant frå kvar kommune og fylkeskommune med areal i verneområda, og ein representant frå Reinheimen-Breheimen Villreinutval. Funksjonsperioden for styret følgjer kommunestyre- og fylkestingsperioden.

Miljødirektoratet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre for perioden 2020-2023 i brev 03.03.2020.

Nasjonalparkstyret for Reinheimen konstituerte seg i styremøte 18.mars 2020.

Styret for perioden 2020 -2023:

<i>Rolle</i>	<i>Ordinært medlem</i>	<i>Varamedlem</i>	<i>Representantar</i>
<i>leiar</i>	Per Magnus Berdal	Laila Olsen	<i>Fjord kommune</i>
<i>nestleiar</i>	Bjarne Eiolf Holø	Marit Sletten	<i>Lom kommune</i>
<i>styremedlem</i>	Edel Kveen	Morten Kielland	<i>Skjåk kommune</i>
<i>styremedlem</i>	Live Langøygard	Harald Svee Bjørndal	<i>Vågå kommune</i>
<i>styremedlem</i>	Mariann Skotte	Per Inge Skotte	<i>Lesja kommune</i>
<i>styremedlem</i>	Magnhild Vik	Torbjørn Bruaset	<i>Rauma kommune</i>
<i>styremedlem</i>	Inger Line Flydal	Jo Trygve Lyngved	<i>Reinheimen-Breheimen villreinutval</i>
<i>styremedlem</i>	Torbjørn Rødstøl	Inger Johanne Tafjord	<i>Fylkestinget i Møre og Romsdal</i>
<i>styremedlem</i>	Hans Kristian Enge	Hanne Velure	<i>Fylkestinget i Innlandet</i>

Arbeidsutvalet (AU-Reinheimen) er oppretta med følgjande medlemmar:

Rolle	Ordinært medlem
leiar	Per Magnus Berdal
nestleiar	Bjarne Eiolf Holø
medlem	Mariann Skotte
varamedlem	1. vara Magnhild Vik 2. vara Edel Kveen

Personalansvar for sekretariatet, arkiv- og økonomifunksjon til nasjonalparkstyret for Reinheimen ligg hos Statsforvalteren i Innlandet.

Nasjonalparkforvaltarar

To nasjonalparkforvaltarar utgjør sekretariatet til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane skal gjennom si sakshandsaming bidra til at styret forvaltar områda i samsvar med naturmangfaldlova og verneforskriftene, og følgje forvaltningslova sine regler. Forvaltarane legg fram saker til behandling i styret, driv skjøtsel- og informasjonsarbeid, økonomioppfølging og held kontakt med brukarar av verneområda.

I vedtektene til Nasjonalparkstyret, kap. 6., står det følgjande om Nasjonalparkstyret sitt sekretariat: «*Sekretariatet for nasjonalparkstyret består av ein eller fleire nasjonalparkforvaltar(ar) som vert tilsett av fylkesmannen i Innlandet og i dialog med styret. Fylkesmannen har personalansvaret for nasjonalparkforvaltaren(ane)*»

Kristine Sørli har vore tilsett som nasjonalparkforvaltar sidan 2014, med kontor på Norsk fjellsenter i Lom. Mari Melbø Rødstøl vart tilsett som ny forvaltar våren 2020, lokalisert på Norsk Tindesenter i Åndalsnes. Sjølv om nasjonalparkforvaltarane er tilsett administrativt hos Statsforvaltaren i Innlandet, er sekretariatet underlagt nasjonalparkstyret i forvaltninga av verneområda. Statsforvaltaren har det administrative ansvaret for nasjonalparkforvaltarane, men ingen instruksjonsrett når det gjeld sekretariatet sitt arbeid for nasjonalparkstyret. I samråd med nasjonalparkstyret, kan statsforvaltaren nytte nasjonalparkforvaltaren til andre arbeidsoppgåver om behov.

I utgangspunktet blir enkeltsaker i Reinheimen fordelt geografisk fylkesvis mellom forvaltarane. Når det gjeld planlegging og praktisk gjennomføring av styremøte samarbeider forvaltarane og fordeler oppgåvene seg imellom. Forvaltaren med lengst fartstid embetet, har hatt hovudansvar for økonomiske og administrative oppgåver knytt til drift og økonomioppfølging. Oppfølging av tiltak/prosjekt i verneområdet vil variere kvart år utifrå styret si prioritering og tildeling frå miljødirektoratet. Oppfølging av større prosjekt som krev kontakt og dialog med lokale aktørar, vert fordelt geografisk for å ha god kontakt med lokale aktørar. Forvaltarane må likevel sørge for ein god intern kommunikasjon for å involvere kvarandre i prosjekt som gjeld verneområdet, ikkje minst for å supplere og kunne avlaste kvarandre om behov ved fråvær/sjukdom.

Naturoppsynet

Statens naturoppsyn (SNO) er den utøvande og kontrollerande delen av forvaltninga av verneområda. SNO skal ikkje drive forvaltning, men skal følgje opp miljølovgjevinga og vedtak fatta av nasjonalparkstyret og andre offentlege myndigheiter. SNO sine oppgåver spenner frå kontroll, overvaking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområda. SNO har også mange oppgåver knytt til artar som villrein, laks og fjellrev, og ikkje minst registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

SNO er organisert som ein del av Miljødirektoratet, med den administrative staben i Trondheim og lokalkontor rundt om i heile landet. Per Olav Haugen og Thomas Rødstøl er tilsett i SNO med Reinheimen som hovudområde. Per Olav Haugen har kontor i Bismo i Skjåk, og Thomas Rødstøl har kontor på Åndalsnes i Rauma.

I tillegg kjøper SNO i Reinheimen tenester av fjellstyra og andre etter behov. Tenestekjøp omfattar både tilsyn og utføring av tiltak. For Reinheimen blir det kjøpt tenester av fjellstyra i Lesja, Finndalen og frå Skjåk Almenning (privat bygdeallmenning). SNO i Reinheimen bruker ein stor del av si arbeidstid på bestandsovervaking, og spesielt jerv. I tillegg er villreinoppsyn under reinsjakta og villreinteljingar høgt prioritert arbeid i Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane og SNO har årlege møte i samband med bestillingsdialogen/tiltaksmidlar og bestilling av tenester frå SNO. Det er viktig at forvaltarane har eit godt samarbeid med SNO, for å halde kvarandre godt oppdatert om forhold i verneområdet.

Andre sentrale myndigheiter

Det er også andre myndigheiter som påverkar både bruk og tilrettelegging av verneområda. Kommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Fjord har alle areal innanfor verneområdet. Politisk er desse representert med kvart sitt medlem i nasjonalparkstyret. I tillegg har Reinheimen-Breheimen villreinutval ein representant i styret. God dialog med villreininteressene er særleg viktig for og ivareta villrein sitt leveområde. Kommunane har myndigheit etter plan- og bygningslova og motorferdselslova. I enkelte saker må søkjarane avklare søknad om løyve til køyring både etter reglane i verneforskrifta og generelt lovverk (plan- og bygningslova eller motorferdselslova). Administrativt kontaktutval, oppretta i 2013, held fram i Reinheimen. Utvalet er samansett med ein administrativt tilsett frå kvar kommune og fylkeskommune, og ein frå besøkscenter nasjonalpark. Utvalet skal bidra til best mogleg kommunikasjon mellom administrativt nivå for nasjonalparkstyret, kommunane og fylkeskommunane.

Fylkesmennene hadde forvaltningsmyndigheit for verneområda fram til oppretting av kommunal forvaltning/KUR i 2007 og nasjonalparkstyret i 2013. Forvaltarane er og organisert i eiga forvaltarteam under Naturmangfald og verneområder hjå Statsforvalteren i Innlandet. Det er 13 forvaltarar i Innlandet, i tillegg deltar 5 eksterne forvaltarar som er tilsett i Vestland og Trøndelag. Statsforvalteren har også klagerett på vedtak som vert fatta av nasjonalparkstyret.

Fylkeskommunane er representert politisk i nasjonalparkstyret og i administrativt kontaktutval. I tillegg har fylkeskommunen myndigheit etter kulturminnelova og fagkompetanse knytt til

kulturminneskjøtsel, restaurering og bygningsfagleg kompetanse.

Bruken av verneområda

Reinheimen er villmark og brukspark, med interesser knytt til tradisjonell lokal og regional bruk som jakt, fiske, beitebruk, seterdrift og landbruksnæring. Dette fører til behandling av ein relativt stor mengde enkeltsaker, særleg søknader om motorisert ferdsel og byggesaker.

Det er god forståing og liten konflikt mellom verneinteresser og landbruk innan verneområdet. For å ivareta verneverdiane er det viktig at vernemyndigheita har eit godt samarbeid med dei ulike brukeinteressene og private aktørar i området.

Reiselivet i verneområda knytt til Reinheimen er beskjeden, men kjende attraksjonar som Trollveggen og Trollstigen står likevel i ei særstilling, der besøkstalet over Trollstigplatået og nasjonal turstivveg rv 63 er over 1 mill. i året. Det vart utarbeidd ein moglegheitsstudie for Innfallspørt til nasjonalparken i Rauma i 2021, og tiltaka som er foreslått i rapporten starta opp i 2022.

Brukarundersøking

I Reinheimen vart det gjennomført besøksundersøkingar i 2011. Besøksundersøkinga byggjer opp under at Reinheimen er et to-delt område i forhold til bruk. Det er størst besøk i nordvest med typiske turistar og utanlandske besøkande, og mindre besøk i søraust i hovudsak lokale og regionale besøkande.

- *Reinheimen er lite kjent som reisemål, mykje tilfeldig bruk i samband med rundreise*
- *Mest lokalt, regionalt besøk (Austlandet og Nordiske land manglar?)*
- *33% utlendingar (meir enn t.d Rondane)*
- *Besøk frå Austlandet og Nordiske land manglar – lite utnyttta potensiale i marknaden!*
- *Behov for å gjera nasjonalparkstatusen kjent! Informasjonsarbeid!*
- *DNT (Ålesund-Sunnmøre) er den viktigaste kjelda til informasjon for dei besøkande, jf. undersøkinga frå 2011.*

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har sett i gang arbeid med ny brukarundersøking i 2022 i trå med Miljødirektoratet si tilråding om å gjennomføre brukarundersøkingar med 10 års intervall.

(Veileder M-930|2018)

Meir om brukarundersøkinga i 2022 under **kap.4 Aktivitet**

Ferdselsregistrering - frå SNO rapport 2022

Plassering	Dato	Antall inn	Antall ut	Antall totalt
Asbjørnsdalen	08.06 - 03.11	1630	1228	2858
Kløvstien	01.06 - 03.11	1404	1167	2571
Diktarstien	05.06 - 23.10	5163	2798	7961
Føysstein	05.06 - 23.10	4766	1663	6429

Det vart på bestilling frå Nasjonalparkstyret satt ut ferdselstellere av SNO i Asbjørnsdalen, Kløvstien, Diktarstien og Føysstein. Mest besøk har diktarstien. Kløvstien har kun hatt teller i nedre del av

Kløvstien. Besøket i Kløvstien er nok mykje større, da det er mange besøkande som veljer å kun gå øvre del av stien.

Sentrale dokument

Naturmangfaldlova vart sett i kraft 01.juli 2009, og erstattar Naturvernlova frå 1970. Vedtak fatta etter Naturvernlova er framleis gjeldande, men naturmangfaldlova har sett ein del nye kriteria til saksbehandling (vurdering av miljørettslege prinsipp etter §§ 8-12) og generelle unntaksreglar i verneforskriftene er erstatta av §48 i naturmangfaldlova.

Verneforskrifter for Reinheimen nasjonalpark, Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen, Tafjorden-Reindalen landskapsvernområder og Brettingsmoen naturreservat, vart sett i kraft 24.11.2006.

Frå 01.03.2020 fekk nasjonalparkstyret utvida forvaltningsmyndigheit med naturreservata, Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie.

Forvaltningsplan for Reinheimen vart vedteken i mars 2010, og skal reviderast etter 10 år. Revidering av forvaltningsplan er ei prioritert arbeidsoppgåve for forvaltarane.

Besøksstrategi for verneområda i Reinheimen vart vedtatt på styremøte 02.12.2019, og endeleg godkjent av Miljødirektoratet 18.12.2019:

https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_reinheimen/Besoksstrategi-for-Reinheimen.pdf

Besøksstrategien er eit vedlegg til forvaltningsplan og er ein plan for korleis nasjonalparkstyret vil gjennomføre besøksforvaltning i Reinheimen. I besøksstrategien er det utarbeidd ein tiltaksplan for informasjon- og tilretteleggingstiltak som skal reviderast kvart år, og som skal ligge til grunn for prioriteringar og bestilling av årlege tiltaksmidlar til miljødirektoratet.

3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2022

Nasjonalparkstyret består av representantar som er geografisk spreidde og med andre politiske verv i tillegg. Det er i utgangspunktet lagt opp til minimum 4 fysiske møte i løpet av året. Ved behov vert arbeidsutvalet (AU) nytta for å behandle dispensasjonssaker som ikkje er delegert til forvaltar, men som krev politisk behandling. Det er vidareført praksis om å gjennomføre fleire styremøte på Teams, og ha fysiske møte i barmarkssesong i kombinasjon med synfaringar, og møte med t.d. Rådgjevande utval. Tabellen under viser at det er gjennomført 4 styremøte på Teams og 3 fysiske møte i 2022.

Møter og saker

Møtenr.	Møtedato	Møtestad
1	25.02.22	Teams
2	20.05.22	Teams
3	23.-24.06.22	Hotel Aak, Åndalsnes. Synfaring infopkt. Trollveggen og Kjøvstien
4	14.07.22	Teams
5	23.09.22	Billingen seterpensjonat, Skjåk
6	07-08.11.22	Norsk fjellsenter, Lom. Møte med Rådgjevande utval 07.11
7	09.12.22	Teams

Nasjonalparkstyret for Reinheimen hadde 7 møte i 2022, og behandla **64 saker**

Arbeidsutvalet i Reinheimen (AU) hadde ingen møter i 2022.

Forvaltarane har i medhald av delegert myndigheit gjort administrative vedtak i **84 saker**.

Under er ei samla oversikt over vedtak i nasjonalparkstyret, arbeidsutvalet eller delegerte vedtak, fordelt etter sakstype:

Type saker	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Administrative saker/generelle vedtak	18	29	24	22	23	24	24	30
Vedtak om motorferdsel, inkl. drone	72	72	43	38	32	48	84	47
Vedtak om tilrettelegging (bygg, anlegg, bru, inngjerding, stiar o.l.)	16	15	11	14	10	14	12	11
Vedtak om plassering båtar, lavvo, garnkasse	3	3	2	4	2	3	1	2
Vedtak om arrangement, ferdsel	1			3	2	3	0	2
Generelle uttaler	3					1	0	0
Vedtak om plan og planarbeid	2		1	2		1	5	3
Vedtak om økonomi	2	2	2	2	2	2	2	4
Klagebehandling	1		1	4	2	0	6	2
Andre tiltak, merkeordning	3	7	6	1	4	2	8	7
Sum	121	128	90	90	76	98	142	108

Saksmengde går fram av tabellen over, som viser at det er relativt mange enkelt saker som blir behandla innafør verneområdet.

Tal på byggesaker og liknande held seg framleis jamt i verneområda. Søknader om motorisert ferdse i verneområde er relativt forutsigbart, men det er søknader om bruk av drone som har auka. Bruk av drone viser seg å være eit godt hjelpemiddel, og miljødirektoratet har i brev 06.03.19 gjeve nasjonalparkstyra råd om behandling av slike saker som er til god hjelp. Miljødirektoratet viser i sitt brev, at det er tilstrekkeleg regulering dronar i dei fleste verneområde, men at det med fordel kunne vært brukt omgrep som "drone" i staden for "modellfly og liknande", jf. § 3, pkt. 7.2 Støy. Eventuelle forskriftsendring må vurderast i lys av det generelle arbeidet med standardisering og forenkling av forskriftsmalane. Miljødirektoratet skriv at det foreløpig ikkje er aktuelt å revidere forskriftene på dette punktet utan at det skjer i samband med andre nødvendige endringar av verneforskriftene.

Endring av verneforskrift

Endring av verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark, (sak 2017/1242):

Det er i Meld. St. 18 (2015-2016), foreslått og å opne for sykling på vegar og stigar i nasjonalparker og landskapsvernområda. Arbeidet stoppa opp i 2017, og miljødirektoratet signaliserte på miljøvernkonferansen i 2019 at arbeidet skulle starte opp att i 2020. KLD jobbar framleis med nye malar for verneforskrifter, og arbeidet har heller ikkje hatt framdrift eller blitt prioritert i 2022.

Synfaringar

Forvaltarane har gjennomført fleire synfaringar i løpet av barmarksesong, og her er nokre lista opp:

- 23.05. - Synfaring på Kløvstien med gunneiere, kommune og Fylkeskonservator
- 27.05. - Synfaring på Trollstigfoten med Nasjonal turistvei og Hagen Landskap.
- 31.05-01.06. - Regionsamling med forvaltere og SNO i Stryn.
- 21.06-22.06. - Synfaring med Miljødirektoratet på Trollveggen, Kløvstien og Slettvikane.
- 30.06. - Synfaring med grunneier og Øystein Folden i Vermedalen.
- 04.-05.07. – Synfaring med SNO, Brøstdalen, Rånå og Lordalen, infopkt.
- 25.07. - Synfaring på Tunga med grunneiere og Vakkerstøylen med DNT.
- 24.-25.08.09 – Forvaltersamling på Dovrefjell, Hjerkin og Snøheim
- 31.08. – Billingen, seksjonstur verneområdeseksjon Miljødirektoratet
- 05.-06.09. – Synfaring Torsbu, Frisbu med DNT-Sunnmøre og Flaten Bygg AS. Tiltak på Frisbue og opprydding
- 09.09. - Synfaring med DNT-OO og Skjåk almenning til i Tordalen, omlegging av DNT sti, og ny bru over Tverråe.
- 14-15.09.22 – Enhetstur til Langsua – Sjødalen

Økonomi

Kvart år vert det søkt om tiltaksmidlar til gjennomføring av tiltak i Reinheimen. Nasjonalparkstyret meldte inn behov på kr. **1 520 001,-** i 2022, og fekk tildelt kr. **1 100 000,-** til tiltak i verneområdet for 2022. På hausten fekk nasjonalparkstyret i tillegg tildelt kr. **600 000,- som supplerande tildeling**, til finansiering av nytt toalett på Slettvikane i Trollstigen lvo. Totale budsjettmidlar til tiltak i 2022 var **1 450 000**. Tabellen under gir en oversikt over tildelte tiltaksmidlar og forbruk i 2022.

Tiltaksmidlar for 2022 (Kap 1420 Post 31)	Tildeling	Merknad	Regnskap	Gjennomføring, samarbeidsaktør
SKJØTSELSTILTAK	190 000			
<i>Tafjorden-Reindalen lvo</i>		<i>Møte</i>	<i>1 304</i>	<i>Miljøfaglig utredning AS, lokale aktører</i>
<i>Finndalen lvo, Sterringen</i>		<i>Nofence geit, Gammel Sterringen</i>	<i>50 000</i>	<i>Mona og Arild Fallingen</i>
<i>Romsdalen lvo, Selen</i>		<i>Slått</i>	<i>22 500</i>	<i>Kim.D.Hersel Sogge</i>
<i>Romsdalen lvo, Gravdehaug</i>		<i>Slått</i>	<i>6 000</i>	<i>Geir Hanekamhaug</i>
<i>Romsdalen lvo, Horgheimseter</i>		<i>Slått</i>	<i>14 000</i>	<i>Gro Suvatne</i>
TILRETTELEGGING OG INFORMASJON	910 000			
<i>Vedlikehald informasjonsskilt</i>		<i>Beis</i>	<i>1 602</i>	<i>Byggern Skjåk AS</i>
<i>Informasjonspunkt Rånåkollen, Rånå</i>		<i>Cortenstålskilt</i>	<i>26 085</i>	<i>Lonbakken AS</i>
<i>Informasjonspunkt Rånåkollen, Rånå</i>		<i>Info.plakat, design og trykk</i>	<i>2 510</i>	<i>Trollbinde AS</i>
<i>Informasjonspunkt Slettvikane</i>		<i>Anskaffelse og innkjøp av toalett</i>	<i>600 000</i>	<i>Møre og Romsdal fylkeskommune</i>
<i>Trollveggen - Eiafossen</i>		<i>Forprosjekt</i>	<i>100 000</i>	<i>Nordveggen AS</i>
<i>Kløvstien</i>		<i>Div. grunnarbeid parkering, reparasjon sti</i>	<i>559 923</i>	<i>Moen AS</i>
<i>Kløvstien</i>		<i>Skredrapport</i>	<i>28 000</i>	<i>Skred AS</i>
<i>Kløvstien</i>		<i>Trefelling</i>	<i>9 000</i>	<i>Jostein Reiten</i>
Tiltaksmidlar Reinheimen 2022	1 100 000			
Supplerende tildeling (Slettvikane)	350 000			
SUM Post 31	1 450 000		1 420 924	
			<i>29 076</i>	<i>ubrukt</i>

Nasjonalparkstyret får tildelt budsjettmidlar til drift, og planarbeid etter årleg søknad. Driftsmidlane vert tildelt Statsforvalteren i Innlandet, som fører rekneskapen på vegne av nasjonalparkstyret. Drift av sekretariatet, inkl. leige av kontor kjem i tillegg, og inngår i budsjettet til Statsforvalteren i Innlandet.

Drift (Kap 1420 Post 21)		Budsjett	Rekneskap
Sekretariat, Statsforvalteren i Innlandet	kontorhald, reiser, m.m. utanom løn	<i>Ikkje eiga budsjett</i>	<i>Inngår i Sf sitt budsjettregnskap</i>
Styret og utvala	Reise- og møtegodtgjersle Reiseutgifter rådgjevande utval, Administrativt kontaktutval	380 000	417 925
			<i>- 37 925</i>
BRUKERUNDERSØKING Reinheimen 2022		200 000	
	<i>Div. materiell og utstyr til feltarbeid</i>		<i>10 560</i>
	<i>Trykking skjema, DaleG Trykk AS</i>		<i>6 000</i>
	<i>Tenestekjøp, feltarbeid, Britt T.Valle</i>		<i>10 000</i>
	<i>Punching av skjema, Norsk fjellsenter/Anders K. Nordnes</i>		<i>34 150</i>
	<i>Etterundersøking, NINA</i>		<i>140 000</i>
SUM, Brukarundersøking			200 710
SUM Post 21		580 000	618 635
			<i>-38 635</i>

Ulovlege tiltak, overtredelser

Det følger av Nasjonalparkstyret for Reinheimen sine vedtekter, at styret har eit sjølvstendig ansvar for å følgje opp brot på vernereglane, jf. vedtekter pkt. 8.5:

8.5 Brot på naturmangfaldlova/verneforskriftene, rapportar og melding til politiet

Styret har som forvaltningsstyresmakt eit sjølvstendig ansvar for å sjå til at alle brot på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/meldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Det er heimel for administrative sanksjonar i naturmangfaldlova §§ 69, 71 og 73. Ein eventuell anmelding har heimel i NML § 75, jf. Veileder M-617 | 2016 - **Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder**

SNO skriv følgjande i sin årsrapport for 2022:

«SNO har god oversikt over motorferdselen i Reinheimen. Det har over flere år vært en tendens til økende ulovlig motorferdsel i randområdene, særlig i Lesja. Vi kommer til å følge opp også i kommende år for å hindre at den ulovlige motorferdselen øker ytterligere.

Av 55 bygg- og inngrepssaker vi har kontrollert siden 2008 har det vært større eller mindre avvik i over 60% av sakene, jfr. Tidligere årsrapporter.

Fra SNO sitt ståsted er det viktig at de vilkårene som stilles i tillatelsene må være forståelige, presise og kontrollerbare.

En del av avvikene kunne trolig vært unngått dersom nasjonalparkstyret krevde bedre dokumentasjon i søknaden, jfr. Byggesøknader som behandles i kommunene etter pbl. Da ville også søker måtte planlegge sine tiltak bedre og sjansene for avvik ville trolig bli redusert.

Vi finner også flere mindre tiltak som inngjerdinger, vedlager, plattinger, badestamper m.m. Av de ulovlige tiltakene SNO melder inn til NP styret, blir det oftest gitt dispensasjon i ettertid. Det er behov for å ha en overordnet diskusjon mellom forvaltningen og SNO om hvilke tiltak som er søknadspliktig og dermed må følges opp, og hvilke tiltak som er så små at det ikke er søknadspliktige.»

Det er også blitt avdekket ulovlig bruk av drone i området ved Trollveggen som ble anmeldt og førte til forelegg. Oversikt over melding om ulovleg motorferdsel siste 5 år går fram av tabellen nedenfor, og er henta frå SNO sin årsrapport for 2022:

År	Anmeldt snødekt mark	Anmeldt barmark	Utstedt overtredelsesgebyr
2018	3	0	0
2019	0	0	0
2020	2	2	0
2021	1	1	0
2022	0	0	1
SUM	6	3	1

I 2022 har SNO kontrollert 4 saker, tre byggetiltak gjennomført i trå med dispensasjon, og 1 sak om oppføring av installasjon utan dispensasjon.

Oversikt over avvik og anmeldelser i tabellen under er henta frå SNO sin årsrapport for 2022:

Årstall	Anmeldt	Avvik - Rapport til forv. Mynd	Mindre avvik rapportert til forv.mynd	Ingen avvik
2013	3	14	3	10
2017		2		
2019			5	7
2020		1	2	2
2021	1		2	
2022	1	1		3
SUM	5	18	12	22

Andre utval

Rådgevande utval for Reinheimen

Består av 32 representantar for dei ulike interessene i området; grunneigarar, andre offentlege organ, fjellstyre, næringsliv, friviljuge organisasjonar, m.a. natur- og miljøorganisasjonar og liknande.

Styret vedtok 24.09.21 i sak 52/2021 slik samansetning av rådgjevande utval for Reinheimen:

Fylke	Innlandet	Møre og Romsdal	Felles
Part			
Skjåk allmenning	1		
Private grunneigarlag	2	2	
Norges Bondelag	1	1	
Norges Bonde- og småbrukarlag	1	1	
Mjøsen Skog AS	1		
Allskog AS		1	
Norges Fjellstyresamband	2	2	
Statskog SF			1
Rauma elveeigarlag		1	
Reiselivslag	2	2	
Forum for natur og friluftsliv (FNF)	2	2	
Tafford Kraft / Rauma Energi		1	
Statens Vegvesen / Nye Veier			
Bane Nor		2	1
DNT-Sunnmøre		1	
Historielag	1	1	
SUM (32)	13	16	3

Det vart gjennomført møte med rådgjevande utval 07.11.22, på Norsk fjellsenter i Lom. 32 deltok på møtet, inkl. styremedlemmer og adm.kontaktutval i kommunene. Referat og presentasjonar ligg på nettsida til nasjonalparkstyret: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/styret/mote-i-radgjevande-utval-07-11-22>

Administrativt kontaktutval for Reinheimen

Består av 9 personar, med representantar frå kommuneadministrasjon, fylkeskommunen og besøkssenteret. Det vart ikkje gjennomført eige møte med kontaktutvalet i 2022, men dei som kunne deltok på møte med rådgjevande utval 07.11. Forvaltarane har kontakt med kommuneadministrasjon i samband med førebuing av enkeltsaker, særleg motorferdsel og byggesaker.

Regional faggruppe utmark (NGGIS)

Dei 6 kommunane i Nord-Gudbrandsdalen har oppretta ei regionalt forum for utmarksforvaltning, som består av tilsette på plan- og miljø i kommunane, sekretærar for fjellstyrane og nasjonalparkforvaltarar for verneområde som har areal i dei 6 kommunane Nord Gudbrandsdalen. I 2022 vart det gjennomført eitt møte. Saker som blir drøfta er på administrativt plan for å samordne behandling i t.d byggesaker, motorferdsel og andre relevante tema knytt til plan og miljø.

Forvaltarteam Innlandet

Forvaltarane i Innlandet har møte på Teams kvar onsdag, der og forvaltarar i Vestland og Trøndelag som deler verneområde med oss i Innlandet, også er invitert til å delta. Møta starta som ein uformell kaffeprat for dei som sit langt frå kollegaer, og behovet auka under pandemien med krav om heimekontor. Etterkvart er dette ein viktig møteplass med låg terskel for å ta opp felles og aktuelle problemstillingar. Leiar for naturmangfald og verneområde hjå Statsforvalteren i Innlandet, deltek også i møta. I 2022 var den fysiske forvaltarsamlinga i Innlandet lagt til Dovrefjell 24.-25.august.

4. Aktivitet

Informasjonsarbeid

Informasjonspunkt

Det er 18 informasjonspunkt med informasjonplakatar kring Reinheimen. I tillegg er det 32 mindre informasjonstavler, 7 skilt om ferdselsreglar, 6 bronseplakettar og 100 verneområdeskilt.

I 2022 vart natur- og kulturstigen slutført på Billingen, da siste stolpa på naturstien vart sett ned. Det som står att på informasjonspunktet er Breheimen sin kartplakat, og sikring av elvekanten i samarbeid med Skjåk kommune.

Etter innspel frå Lesja kommune vart det på slutten av året etablert eit nytt informasjonspunkt i Rånå, på stigstarten til den nye dagsturhytta på Rånåkollen. Tiltaket er gjennomført i samarbeid med Lesja kommune og Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre, med innkjøp av av 2 cortenstålplater for montering av kartplakat og temaplakat for Reinheimen og Dovrefj.-Sunndalsfjella.

4. juli gjennomførte forvaltarar og SNO i Reinheimen ei synfaring for å vurdere informasjonspunkta i Lordalen, Rånå og i Brøstdalen. Etter synfaringa er det skrive ei oppsummering av status og forslag til forbetring og vidareutvikling av informasjonspunkta.

Foto: frå Nysetra i Lordalen (tv) og parkering i Rånå (th)

SNO har i løpet av 2022 fjerna informasjonsskiltet ved Milthaugen i trå med besøksstrategien.

Digital informasjon

Nasjonalparkstyret for Reinheimen si nettside: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen>

Besøksretta nettside: [Side ikke funnet - Reinheimen nasjonalpark](#). Arbeidet starta opp i 2019, men pga nytilsetting og andre prioriterte oppgåvar, så står det att korrektur på tekst og foto for at Trollbinde AS har materiale som trengst for å publisere nettsida.

Sosiale media: Nasjonalparkstyret har framleis profilar på Facebook og Instagram, men det er lite aktivitet og ikkje ein prioritert informasjonskanal:

<https://www.facebook.com/Reinheimennasjonalpark/>,

<https://www.instagram.com/reinheimennasjonalpark/?hl=nb>

Naturveiledning

Det er ikkje naturveileder for Reinheimen. Autoriserte besøkssentera skal gjennom si autorisasjonsavtale med miljødirektoratet stå fram som knutepunkt for naturveiledning knytt til verneområda. For Reinheimen er det Norsk fjellsenter som er autorisert som besøkssenter, men dei har ikkje tildelt midlar for å kunne tilsette naturveileder, og nasjonalparkstyret har heller inga instruksjonsmynde overfor besøkssenteret. Nasjonalparkstyret for Reinheimen har ei intensjonsavtale med Norsk fjellsenter for å samarbeide om kommunikasjonstiltak knytt til besøksforvaltning, og det er sett av midlar.

Trykt materiell

Arbeidet med ny brosjyre for Reinheimen etter designmanualen starta opp i 2021 etter at brosjyrekartet vart ferdig, men sekretariatet hadde ikkje kapasitet til å fullføre arbeidet i 2022.

Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen

Kulturlandskapet er ein viktig del av verneføremålet i landskapsvernområda. I 2018 vart det etter ein omfattande tilbods konkurranse inngått kontrakt med Miljøfagleg Utredning AS, om å revidere og utarbeide nye skjøtselsplanar for heilskaplege kulturlandskap i verneområda knytt til Reinheimen.

Nasjonalparkstyret vedtok oppstart og framdriftsplan på styremøte 26.06.18. Det vart gjennomført oppstartmøte og synfaringar med aktuelle partar i områda juli-august 2018, der totalt 54 deltok på dei 5 oppstartsmøta. Endeleg forslag til skjøtselsplan for Finndalen, Lordalen, Brøstdalen, Gravdehaug, Muldalen-Tafjordsætra vart levert forvaltninga våren 2019.

Planarbeidet vart utvida med oppstartsmøte og kartlegging på Vermedalssætra og Reindalssætra hausten 2019. Forslag til skjøtselsplan for Vermedalsseter i Romsdalen lvo, og Reindalsseter i Tafjorden-Reindalen lvo, vart levert forvaltninga våren 2020.

Ein samla skjøtselsplan for Muldalslia naturreservat og for Muldalen i Tafjorden Reindalen LVO vart laga av Miljøfaglig utredning i 2022 og vedtatt i nasjonalparkstyret 20.mai 2022.

Oversikt og status for skjøtelsesplanar knytt til Reinheimen

Planområde	Status	Uavklart	Skjøtselstiltak
Finndalen lvo	Vedtatt	Bevaringsmål i NatStat	Avtale om Nofence på boergeit, Sterringen seter i Finndalen
Lordalen lvo	Vedtatt	Bevaringsmål i NatStat	Vidareføring av slått av seterkve på Bjøkneseter, Rydding Skridu
Brøstdalen og Gravdehaug i Romsdalen lvo	Vedtatt	Bevaringsmål i NatStat	Vidareført slått på Gravdehaug, Selen og Horgheimsettra. Slett ved Vermedalssettra vart ikkje gjennomført pga vær og sjukdom på dei planlagte dagane.
Muldalen i Tafjorden-Reindalen lvo	Vedtatt	Skjøtselstiltak, Bevaringsmål i NatStat	Befaring med kommune, statsforvalter og SNO for å sjå på tiltak for å redusere hjorteskader på Alm. Ingen tiltak vart satt i gang i 2022.

Tilrettelegging

Kløvstien

Kløvstien er ein av dei prioriterte stiane Reinheimen Nasjonalpark har i si besøksforvaltning. Starten av Kløvstien ved Bøsetra, er definert som eit startpunkt som innfallspurt til verneområdet. Våren 2022 fekk vi laga ei plan for området og lagt ut ein anbodskonkurranse om utføring av arbeidet. J.O.Moen anlegg, vant anbudet. Det vart også laga og ein anbodskonkurranse om å levere eit utedo til startpunktet for stien. Men pga. krav om skred- og flomrapport, fekk vi ikkje inngått avtale med leverandør i 2022. Vi fekk imidlertid laga ein flom- og skredrapport for parkeringsplassen som "friskmeldte" parkeringsplassen til å kunne ha eit utedo.

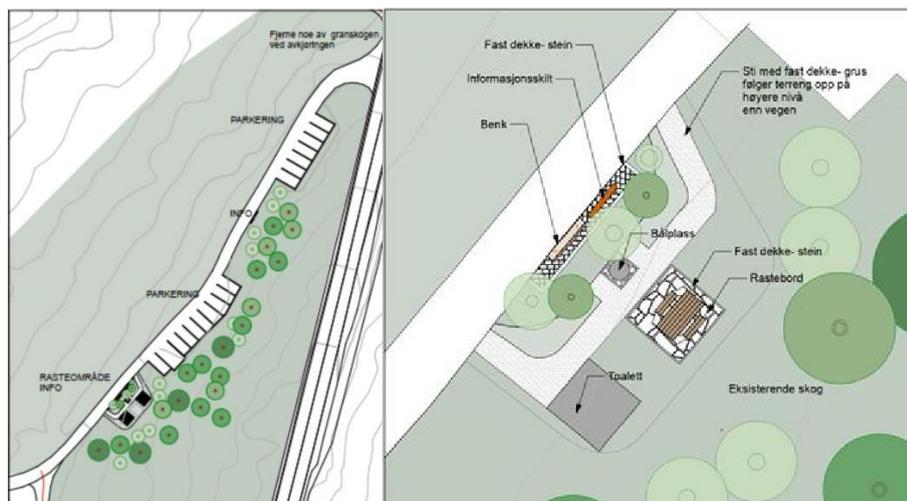

Fig t.v. oversiktsbilete over parkeringsplassen og fig. T.h. tegning av rasteplassen.

Arbeidet med å oppgradere parkeringsplassen med informasjonspunkt og raste plass vart starta i 2022 og vil fullførast i 2023.

Kurs i Sporlaus ferdsel

Nasjonalparkforvalter hadde kurs i sporlaus ferdsel på Kløvstien i juli under Norsk fjellfestival. Kurset var eit samarbeid med Friluftsrådet i Nordmøre og Norsk fjellfestival.

Brukarundersøking i Reinheimen 2022

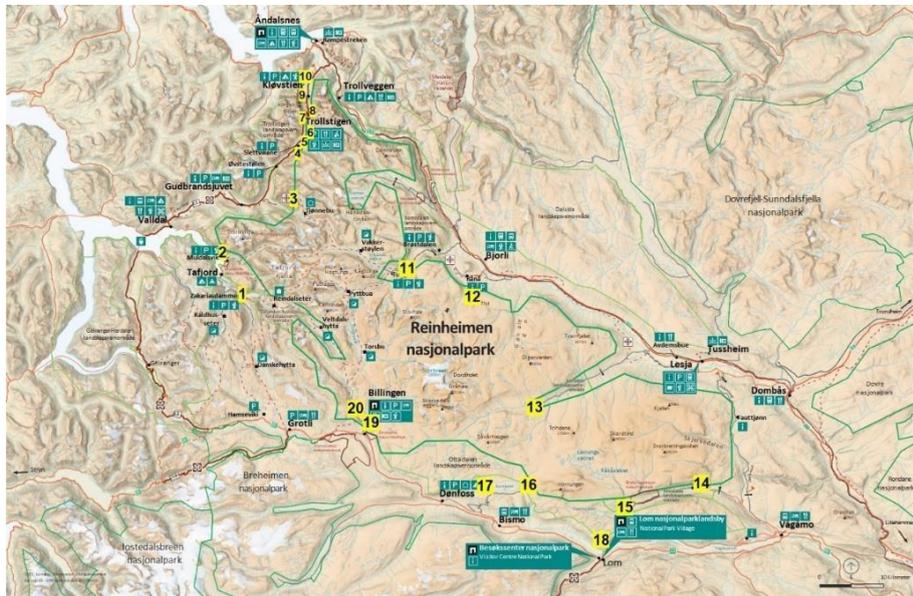

Sekretariatet gjennomførte ein brukarundersøking i Reinheimen, sommaren 2022. Formålet er å få oppdatert kunnskap om bruken av området, kor folk går, kva for aktivitetar området nyttast til, om opplevinga av området står til forventningane, og om behovet for informasjon og tilrettelegging. Oppdatert kunnskap er viktig for at forvaltninga med best mogleg grunnlag skal kunne drive med besøksforvaltning, og sette i verk nødvendige informasjons- og kanaliseringstiltak. Brukarundersøkinga vil og gje eit godt kunnskapsgrunnlag til arbeidet med revisjon av forvaltningsplan.

Undersøkinga ble gjennomført ved å nytte same metode som ble brukt ved forrige brukarundersøkelse i Reinheimen i 2011, og metoden blir også brukt i andre store Norske verneområder, i samsvar med veileder M-930|2018:

https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/uploads/documents/M-930_2018_Veileder_WEB.pdf

SNO satte ut 20 sjølvregistreringskasser ved utvalde innfallsportar e.l. (sjå kartfoto under). Ein plakat på framsida av kassa informerte folk om å stoppe og fylle ut et sjølvregistreringskort, eller svare via en QR-kode der det var mobildekning. Kassene vart sett ut i juni og sto ute til slutten av september, i ca. 3 mnd. På grunn av sein opning av turistvegen over Trollstigen vart det sein start i dette område som normalt, er den mest trafikkerte delen av verneområdet. I tillegg var mobilnettet ute av drift ei lenger periode i juni, som kanskje har gjeve mindre svar enn «normalt».

Oversikt over 20 punkt for plassering av selvregistreringskasser.

Nasjonalparkstyret bestilte SNO for feltarbeid til oppsetting og oppfølging/tømming av kassene i løpet av sommaren. Det er gjennomført med eiga arbeid og tenestekjøp.

Punching er utført ved tenestekjøp frå Norsk fjellsenter og Anders K. Nordnes. Forvaltar har hatt stått for koordinering og organisering av puncharane samt kontakt med NINA undervegs.

NINA fekk oppdraget om å gjennomføre etterundersøking, dataanalyse frå undersøkinga. Resultata av skal presenterast for nasjonalparkstyret som ein rapport og evt. i møte. Etterundersøkinga er digital og vart sendt ut i slutten av november 2022, med innlagte purringar på nyåret. Rapporten blir etter avtale levert i løpet av mars 2023.

Kartlegging av flaumfare i elvane Finna og Råkå i Finndalen lvo

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har finansiert kartlegging og utgreiing av den reelle flaumfaren i elvane Finna og Råkå, på Vangen og Sterringen. Oppdraget ble inkludert som ein endringsmelding i NVE sitt pågåande oppdrag i Finnassdraget i 2021, og skildra som ei endringsmelding, regulert i kontrakt mellom NVE, NGI og Statsforvalteren i Innlandet / Nasjonalparkstyret for Reinheimen,

Arbeidet vart slutt ført i 2022, med slik aktivitet:

Teams 23.02.22, Oppsummeringsmøte med NGI,,: gjennomgang av flomkart og forslag til tiltak, samt gjennomgang av spørsmål og avklaringar før endeleg informasjonsmøte og endeleg rapport.

Norsk fjellsenter 02.06.22, Ope informasjonsmøte for lokale aktørar:

Gjennomgang av rapporten v/NGI, NINA. Spørsmål og moglegheit for innspel frå aktørane før leveranse av endeleg rapport.

11.08.2022 – leveranse av endeleg rapport

5. Vidare arbeid og prosjekt

Revisjon av forvaltningsplanen:

Forvaltningsplan for Reinheimen var godkjent i 2010. Forvaltningsplan skal normalt reviderast etter 10 år. Gjeldande forvaltningsordning i Reinheimen var på plass etter 2010, men forvaltningsplan for Reinheimen er relativt ny og fungerer godt som ei utdjuping av vernereglane. Ved revidering av forvaltningsplan skal det utarbeidast digitale forvaltningsplanar på nett for kvart verneområde, dvs. 12 forvaltningsplanar for Reinheimen.

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har i møte 08.11.22, styresak 49/22 gjort vedtak om å starte opp arbeidet med revisjon av forvaltningsplan:

«Vedtak

Med heimel i vedtektene for nasjonalparkstyret for Reinheimen, pkt. 8.1, gjer nasjonalparkstyret for Reinheimen vedtak om å sette i gang arbeidet med revidering av forvaltningsplan for Reinheimen nasjonalpark og 6 landskapsvernområde; Ottadalen, Finndalen, Lordalen Romsdalen, Trollstigen og Taffjorden-Reindalen, og 5 naturreservat; Brettingsmoen, Vermedalen, Slettsvaet, Muldalslia og Einstullie.»

Villreinløypa – «Villreinarven»

Prosjektet «Villreinløypa» er eit formidlings- og næringsutviklingsprosjekt knytt til villreinområda Reinheimen, Breheimen, Dovrefjell og Rondane. Målet er mellom anna å danne grunnlaget for at næringsutvikling i bygdene og randsonene til dei nasjonale villreinområda er fult mogleg; og at villreinen kan vera eit fortrinn, snarare enn eit hinder. Prosjektet skal skape eit sterkt reiselivsprodukt, og samtidig auke kunnskap om villrein, villreinfangst og verneområde i reiselivet, for å sikre god og kunnskapsbasert informasjon til besøkande.

Prosjektet er eigd av Gudbrandsdalsmusea (GM), og er eit samarbeid mellom GM, Norsk Fjellsenter, Villreinsenter Nord, Villreinfangsten som verdensarv og Nasjonalparkriket Reiseliv.

Forvaltar for Reinheimen gjekk inn i styringsgruppa frå 2019, som representant for nasjonalparkforvaltninga. Nordveggen er leigd inn som prosjektleiar. I 2022 vart det skifte av prosjektleiar to gongar, men det er søkt om å vidareføre prosjektet med midlar frå verdiskapingsprogrammet «Villrein som verdiskapar». Styringsgruppa ser det som viktig at prosjektet ikkje avsluttast no, men at ein jobbar vidare med erfaringar frå prosjektet sine fyrste år for å skape varig og brei verdiskaping i området. Det vart gjennomført 2 møte i styringsgruppa i 2022, i tillegg til ein møteserie for reiselivsbedrifter i kommunane. Det var naturveileder i Klimapark 2469 og naturveileder på Villreinsenteret som sto for innhaldet i eit formidlingsopplegg om rein for reiselivsbedriftene.